

YHDENVERTAISUUTTA

PÄIVÄKOTIIN,
KOULUUN JA
VANHEMPAIN-
TOIMINTAAN

Suomen Vanhempainliitto

YHDENVERTAISUUS

Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Suomen perustuslaissa yhdenvertaisuuden periaate viittaa sekä syrjinnän kieltoon että ihmisten yhdenvertaisuuteen lain edessä.

www.yhdenvertaisuus.fi

Kasvattajien asenteiden tulee kotona, päiväkodissa ja koulussa olla yhdenvertaisuuden periaatteita kunnioittavaa. Erilaisuus tulee nähdä rikkautena, jotta myös lapset kasvavat erilaisuutta arvostaviksi. Suomen Vanhempainliitto on luonut monia hyviä käytänteitä ja järjestäneet koulutuksia, jotka vahvistavat lasten ja perheiden osallisuutta ja yhdenvertaisuutta koulussa. Lue lisää: www.innokyla.fi - Koti, koulu ja kolmas sektori erityisperheiden osallisuuden edistäjinä koulussa.

Elävä kirjasto

Yhdenvertaisuutta voidaan vahvistaa parhaiten tilanteissa, joissa erilaiset ihmiset kohtaavat toisiaan aidosti ja arvostaen. Esimerkkinä Nuorisovaltakunnan kattojärjestö Allianssin Suomeen lanseeraama toimintamalli Elävä kirjasto, jossa vanhempi tai opettaja voi tuulettaa ennakkoluulojaan lainaamalla toviksi ihmisen, jolla on

erityinen tarina kerrottavanaan. Elävää kirjaa 'lukemalla' jokainen voi purkaa ennakkoluulojaan, lisätä ymmärrystä ihmisenä olemisesta ja saada tietoa moninaisuudesta. Useimmat meistä yllättyvät elävää kirjaa lukiessaan siitä, miten salakavalasti ennakkoluulot meihin takertuvat, vaikka itse toisin luulemme.

Messuvanhempainilta

Järjestöjen tietotaidon mukaan ottaminen toteutuu koulussa helposti esimerkiksi messuvanhempainillassa, jossa järjestöjen ja oppilashuollon henkilöstöä on tavattavissa. Toimintamalli tuo välillä vaivalla järjestöjen matalan kynnyksen palvelut ja tukimuodot vanhempien tietoisuuteen ja perheiden saataville.

Kokemusasiatuntijat

Yhdenvertaisuuden edistämiseksi myös kokemusasiatuntijoiden kutsuminen kouluun, päiväkotiin tai vanhempainiltaan toimii hyvin. Tässäkin järjestöt voivat olla apuna vapaaehtoisineen. Kokemusasiatuntijoita voi kutsua kouluille puhumaan esimerkiksi ADHD:stä, monikulttuurisuudesta tai sukupuolten moninaisuudesta.

Luennot voidaan suunnata vanhemmille, henkilöstölle ja oppilaille. Järjestöjä, kokemusasiatuntijoita ja vanhempia voi pyytää mukaan myös esimerkiksi moninaisuuden päivään pitämään yhdenvertaisuuteen liittyviä työpajoja lapsille ja nuorille. Moninaisuuden päivä on mainio esimerkki toiminnallisesta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä.

Vertaisryhmätoiminta

Perustakaa päiväkotinne tai koulunne tarpeisiin sopivia vertaisryhmiä ja kerhoja. Vanhemmat voivat vetää järjestöjen tai vaikkapa kuraattorin kanssa yhteistyössä kerho- tai vertaistoimintaa, jossa vahvistetaan lapsen tunnetta joukkoon kuulumisesta, opetellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja osallistetaan lapsia toiminnan suunnitteluun. Vanhemmat voivat perustaa äitiryhmän, isäryh-

män tai vaikkapa oman ryhmän erityisperheiden vanhemmille.

Vertaistoiminnan kautta voidaan paitsi lisätä hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, kehittää myös kodin ja koulun / päiväkodin yhteistyötä sekä yhteisöllistä oppilashuoltoa. Vertaistoiminta ja kerhot nivoutuvat hyvin myös kohtaamispaikkatoimintaan.

KESY-Keskustelu symbolein

- Ovatko oppilaan kehitys- ja arviointikeskustelut aikuisten juttutuokioita?
- Haluatko vahvistaa lapsen näkökulmaa moniammatillisessa keskustelussa?
- Onko ryhmässäsi oppilas, joka ei juurikaan puhu?

Oppilaan osallisuus tulee varmistaa häntä koskevissa kehitys-, HOJKS- ja moniammatillisissa keskusteluissa kouluissa. Tähän tarpeeseen on kehitetty symbolipohjainen KESY- peli ja lapsilähetoistä kommunikaatiota tukeva toimintamalli.

KESY on pelimuotoon muokattu kommunikaatioväline, jonka kuvat ja tunnehymiöt on nopea napata käyttöön. Sijoittamalla kortteja alustalle, lapsi voi kertoa ja näyttää miten hänellä menee, riippumatta siitä millainen on hänen kyynsä sanallistaa asioita.

Materiaalin ja toimintamallin ovat tuottaneet Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin Ruskeasuon yksikkö, Oulun kaupunki sekä Suomen Vanhempainliitto.

Materiaali on suunnattu alakoululaisille, mutta sitä voi soveltaa eri ikäisille lapsille ja nuorille sopivaksi.

Tilaa
painetut
kortit Valteri-puodista
tai tulosta maksuton
demoversio Suomen
Vanhempainliiton
verkkosivuilta.

Kysy meiltä
myös koulutusta
yhdenvertaisuudesta,
monikulttuurisuudesta,
erilaisuuden
kohtaamisesta ja
sujuvasta yhteistyöstä
erityisperheiden kanssa!

- aslak.rantakokko@vanhempainliitto.fi
- sari.haapakangas@vanhempainliitto.fi

WILHO-Vuorovaikutusta vanhempien kohtaamiseen

Wilho on Suomen Vanhempainliiton kehittämä, opettajille suunnattu työkalu vuorovaikutteisen vanhempainillan tai vanhempaintapaamisen järjestämiseen.

Kaikkien vanhempien ja perheiden tulee kokea olonsa tervetulleiksi päiväkodissa ja koulussa. Nopeasti monikulttuuristuvassa arjessamme myös maahanmuuttajataustaisten vanhempien

tulee kokea samoin. Vuorovaikutteinen vanhempaintapaaminen etenkin lapsen koulunkäynnin nivelvaiheissa luo hyvän pohjan yhteistyölle.

Materiaalissa on huomioitu erityisesti maahanmuuttajavanhempien osallisuuden vahvistaminen. Wilho sisältää keskusteluun kannustavia teemoja, jotka on käännetty kuudelle eri kielelle: ruotsi, englanti, venäjä, viro, arabia ja somali.

Suomen

VANHEMPAINLIITTO

www.vanhempainliitto.fi

[@kotijakoulu](https://twitter.com/kotijakoulu)

